

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma

2025 - 2027

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma 2025 – 2027

JOHDANTO	3
1 YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO.....	5
1.1 Opiskeluympäristö.....	5
1.2 Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu.....	6
1.3 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo opiskelijavalinnoissa.....	6
1.4 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo HOKS:n laadinnassa.....	7
1.5 Yhdenvertaisuus – ja tasa-arvo arvioinnissa	7
2 TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN REDUSSA.....	8
2.1 Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilannekartoitus.....	10
2.2 Ammatillisen koulutuksen opiskelijapalaute.....	10
3 TOIMENPITEET JA OHJEISTUS VUOSILLE 2024–2027	10
4 SUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN JA SISÄLLÖSTÄ TIEDOTTAMINEN	11

Päivitys- ja hyväksymismerkinnät

Versio	Päivämäärä	Hyväksytty
1.0	18.8.2022	Kuntayhtymän johtajan päätös B42 /2022
2.0	20.12.2024	Kuntayhtymän johtajan päätös B78/2024

JOHDANTO

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta velvoittaa oppilaitoksia laatimaan tasa-arvosuunnitelman. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että oppilaitoksilla tulee olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja tasa-arvotyön tulee olla osa oppilaitoksen arjen työskentelyä. Lain mukaan toiminnallisessa tasa-arvosuunnitelmassa erityistä huomiota tulee kiinnittää tasa-arvon toteutumiseen 1) opiskelijavalinnoissa, 2) opetusta järjestettäessä 3) opintosuorituksia arvioitaessa sekä 4) toimenpiteissä, joilla pyritään seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän sekä sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa käsitellään tässä suunnitelmassa yhdessä. Kun tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset opiskelumahdollisuudet toteutuvat, on jokaisella opiskelijalla mahdollisuus kehittyä täyteen potentiaaliinsa. Se mahdollistaa hyvän alustan työllisyyden, osaamisen ja hyvinvoinnin kasvattamiselle.

Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Tasa-arvolaki koskee kuntia viranomaisina, koulutuksen järjestäjinä ja työnantajina.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Tasa-arvon edistäminen oppilaitoksessa tarkoittaa sitä, että kaikkia sukupuolia kohdellaan tasa-arvoisesti ja syrjimättömästi kaikissa tilanteissa. Oppilaitoksessa laadittava tasa-arvosuunnitelma on työkalu, joka ennaltaehkäisee sukupuolten perusteella tapahtuvaa syrjintää ja tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä. Tavoitteena on, että kaikki sukupuolet jakautuisivat eri tehtäväalueille ja ammatteihin nykyistä tasaisemmin henkilökohtaisen kiinnostuneisuuden ja pystyvyytensä mukaisesti.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa oppilaitoksessa ei esiinny syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuuslaki, rikoslaki, tasa-arvolaki ja työlainsäädäntö tarkentavat syrjinnän kieltoa eri elämänalueille. Tasa-arvon edistämässä on kyse oikeudenmukaisuuden toteutumisesta sekä viihtyisän ja motivoivan oppimisympäristön edellytysten luomisesta. Me REDUssa tuemme ja edistämme eri ikäryhmien, eri koulutustaustaa omaavien, eri yksilöiden, eri asemassa olevien ja erilaisten ihmisten tasa-arvoisuutta.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen kuuluu kaikille oppilaitoksessa toimiville henkilöille. Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen toiminta on osa toimintakulttuuria, osa päivittäistä oppilaitosyhteisön arjen työtä. Tämä suunnitelma ohjaa ja tukee REDUssa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista.

REDU strategia

REDUn strategia on päivitetty toimintavuoden 2024 aikana. Strategia muodostuu missiosta, REDU 2030-visio sekä arvoista.

Missio *Osaavan ja elinvoimaisen Lapin puolesta.*

Visio 2030 *Askeleen edellä osaamisen kehittämisen ja elinvoiman edistämisen ratkaisuisissa.*

Arvot *Teemme työtä asiakkaiden parhaaksi vastuullisesti ja yhdessä*

Teemme työtä
asiakkaiden parhaaksi

Toimimme vastuullisesti

Teemme yhdessä

Strategiset kehittämisen painopistealueet 2025:

1. Vastuullinen REDU-konserni

- Varmistetaan, että toimitaan arvojen ja päivitetyn strategian mukaisesti.
- Varmistetaan yhdenvertainen opiskelijoiden ja asiakkaiden osallisuus koulutukseen ja palveluihin.
- Jatketaan vastuullisuustyötä suunnitelman mukaisesti.
- Käynnistetään hiilijalanjäljen mittaamisen pilotointi.
- Taloudellisen ja ekologisen vastuullisuuden lisääminen.
- Valmistaudutaan ammatillisen koulutuksen rahoituksen muutokseen.
- Hakeudutaan mukaan ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauskokeiluun
- Jatketaan kiinteistöohjelman suunnittelua ja käynnistetään ohjelman toimeenpano.

2. Asiakaslähtöinen REDU-konserni

- Kehitetään ohjaus-, koulutus- ja valmennuspalvelujen asiakaslähtöisyyttä ja saavutettavuutta yhdessä verkostokumppaneiden kanssa
- Lisätään konserniajattelua ja yhteistyötä REDU-konsernin toimijoiden välillä.

3. Uudistuva ja osaava REDU-konserni

- Monipuolistetaan koulutuksen suorittamisen mahdollisuuksia pedagogisesti ja didaktisesti.
- Lisätään työelämässä oppimista.
- Kehitetään hankehallintoa
- Edistetään tekoälyn vastuullista hyödyntämistä koulutustoiminnassa, tukipalveluissa ja johtamisessa.
- Dokumentoidaan ja arvioidaan tietojärjestelmiemme nykytila ja toimivuus sekä niiden väliset tietovirrat ja yhteensopivuus.
- Asianhallintajärjestelmän käyttöönotto.
- Intran uudistamisen käynnistäminen.
- Organisaatiorakenteen ja johtamiskäytäntöjen toimivuuden arviointi.

1 YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO

Tasa-arvolla viitataan Suomen lainsäädännössä naisten ja miesten väliseen tasa-arvoon sekä sukupuoli-identiteetistä ja sukupuolen ilmaisusta johtuvan syrjinnän poistamiseen. Yhdenvertaisuus on samanarvoisuutta eri ihmisryhmien välillä. Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän. Syrjintäperusteita ovat: iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvät syyt. Tämä pykälä on kirjattu myös REDUn järjestyssääntöihin.

REDUssa arvioidaan sukupuolitietoisesti ja kriittisesti oppilaitosarjessa olevien sääntöjen, ohjeita ja tapoja sekä syrjivien rakenteiden tunnistamista. Niihin puututaan ja niitä muutetaan epäkohtien tullessa esille. Meillä REDUssa jokaisesta opiskelijasta pidetään huolta. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutuminen edistää turvallisuutta koulun arjessa.

1.1 Opiskeluympäristö

REDU on turvallisen tilan oppilaitos. Oppilas- ja opiskeluhoitolain 3 ja 4 § mukaan ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön työhyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla. Opiskeluympäristö on turvallinen ja opiskeluolosuhteet järjestetään kaikille opiskelijoille sopiviksi. Opetus on sukupuolineutraalia ja -sensitiivistä. Syrjintää ehkäistään jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja mahdollisiin syrjintätapauksiin puututaan välittömästi. Monikulttuurisuutta pidetään positiivisena resurssina, johon erilaiset ihmiset tuovat täydentävää osaamista. Oppilaitoksessa aikuisten toiminnassa otetaan huomioon opiskelijan edun ensisijaisuus. Koko henkilökunta tukee yhdenvertaisen ja jokaista opiskelijaa kunnioittavan ilmapiirin syntymistä.

Opetuksessa käytettävät työvälineet, materiaalit ja muut opiskelumateriaalit ovat REDUssa kaikkien saatavilla. Opiskelijat eivät saa joutua eriarvoiseen asemaan esimerkiksi sen takia, että he käyttävät omia digitaalisia laitteita. Osatyökykyisellä opiskelijalla on oikeus käyttää opintojen apuna tarvittavia apuvälineitä. Jokaisella opiskelijalla on oikeus saada opiskelijahuollon palveluja sekä laissa määritellyt opintososiaaliset edut ja -palvelut. Opiskeluun liittyvät palvelut sekä opiskelijahuollon palvelut tulee olla yhdenvertaisesti tarjolla ja saatavilla opiskelijan kotipaikkakunnasta riippumatta.

REDUssa kiinnitetään erityistä huomiota oppilaitoksen ilmapiiriin ja hyvinvointiin. Tätä tukee opiskelijatutortoimintaa. Jatkossa kiinnitetään entistä enemmän huomiota siihen, että tutoreina toimivat opiskelijat tulevat erilaisista lähtökohdista edustaen erilaisia väestöryhmiä. Tavoitteena on, että jokainen uusi opiskelija kokisi itsensä hyväksytyksi ja tervetulleeksi opiskelemaan omana itsenään.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi toimintatavat ja -tilat suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan esteettömiksi. Yhdenvertaisilla menetelmillä on myönteinen vaikutus siihen, kuinka oppilaitokseen hakeudutaan opiskelemaan. Opiskelijoiden kautta myönteinen ja yhdenvertainen kuva REDUsta välittyy myös työelämään opiskelijoiden siirtyessä sinne.

1.2 Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu

Opiskelijalla on laissa määritelty oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tasa-arvolaisissa on kielletty seksuaalinen häirintä ja häirintä sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella. Yhdenvertaisuuslaki puolestaan kieltää häirinnän iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

REDUssa ei hyväksytä sukupuoleen perustuvaa häirintää tai ahdistelua. Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu määritellään yksipuoliseksi fyysiseksi tai sanalliseksi käyttäytymiseksi, joka on aina kohteelle vastentahtoista tai ainakin ei-toivottua. Kaikkia opiskelijoita, henkilöstön jäseniä ja vierailijoita kohdellaan yhdenvertaisesti ja kunnioittavasti huolimatta heidän sukupuolestaan tai sukupuolen ilmaisustaan. Sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun kohdistuvaa syrjintää ja väheksyntää tai sukupuoleen perustuvaa ja seksuaalista häirintää ei hyväksytä. Henkilökunnan tehtävä on puuttua asiaan ja asiasta tulee tehdä ilmianto esihenkilölle ja turvallisuuspäällikölle. Opiskelijoita ohjataan kyseisissä tilanteissa tai niitä havaitessa kertomaan asiasta oppilaitoksen henkilökunnalle, jotta tarvittaviin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä. Esihenkilön tehtävä on selvittää asia ja tarvittaessa kutsuttava asiantuntijoita avuksi.

1.3 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo opiskelijavalinnoissa

Hakija hakeutuu opiskelijaksi REDUun valtakunnallisen yhteishaun tai REDU jatkuvan haun kautta. Hakijalla on mahdollisuus varata aika opinto-ohjaajalle ja saada tietoa, neuvontaa ja ohjausta koulutus- ja uravalintoihinsa.

Yhdenvertaisuus ammatillisessa koulutuksessa alkaa tasa-arvoisesta opiskelijavalinnasta. Opiskelijavalinta tehdään yhtenäisillä kriteereillä sekä yhteishaun, että jatkuvan haun prosessissa. Kuntayhtymän johtaja päättää vuosittain REDUn Pääsy- ja soveltuvuuskokeista. Tämän lisäksi hakijalla on yhteishaussa mahdollisuus hakeutua ns. harkinnanvaraisen haun kautta. Valintakriteerit ovat yhtenäiset hakukohteesta/alavalinnasta riippumatta. Oppimisvalmiuskokeiden järjestämisestä päätetään vuositasolla.

Kielitaitoa mittaavat kokeet pidetään hakijoille, joilla ei voida todeta olevan riittävää suomen kielen taitoa. Kokeiden arvioinnissa käytetään yhdenvertaista, yhteistä sekä alakohtaista kriteeristöä.

Kaikilla hakijoilla tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet osoittaa osaamisensa. Erilaiset tarpeet valintamenettelyssä otetaan huomioon. Hakijalla on mahdollisuus tehdä valintapäätöksestä perusteltu oikaisuvaatimus Aluehallintovirastoon.

1.4 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo HOKS:n laadinnassa

REDUssa jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus kykyjensä mukaiseen oppimiseen. Opetuksen suunnittelun työvälineenä käytämme henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelmaa eli HOKSia. Sen toteutumisen mahdollistavat joustavat ja yksilölliset oppimis- ja opiskelupolut. REDUssa opiskelijan opintopolku suunnitellaan opiskelijan kanssa yhdessä. Osallisuuden kannalta on tärkeää, että opiskelija saa tietoa eri opintopoluista sekä valintojen tekemisestä tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Opiskelijalle kerrotaan HOKSin laadinnan yhteydessä erilaisista mahdollisuuksista, jotka liittyvät yksilöllisiin opintopolkuihin, opiskelumenetelmiin ja erilaisiin muihin pedagogisen tuen menetelmiin, joilla edistetään opiskelijan tavoitteiden mukaisten opintojen etenemisen ja oppimistulosten saavuttaminen.

1.5 Yhdenvertaisuus – ja tasa-arvo arvioinnissa

Yhdenvertaisuuslain perustelujen mukaan suunnitelmassa on kiinnitettävä huomiota opiskelijoiden opintosuoritusten arviointiin.

Opiskelijoiden opintosuoritukset arvioidaan voimassa olevien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Opettajat varmistavat, että myös työpaikalla järjestettävän koulutuksen ohjaajat ja näyttöjen vastaanottajat tuntevat arviointimääräykset ja ohjeet sekä ymmärtävät yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon merkityksen opiskelija arvioinnissa. Arviointiin saa vaikuttaa vain sellaiset tekijät, jotka on kuvattu tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa ja yksilöllisesti laadituissa toteutus suunnitelmissa. Arviointi suoritetaan aina niin, että se noudattaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatetta. Opiskelija, joka on tyytymätön arviointiin, voi hakea siitä oikaisua asianmukaisesti.

2 TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN REDUSSA

REDUssa jokainen opiskelija on arvokas. Noudatamme tasa-arvolakia, joka velvoittaa oppilaitoksen henkilöstöä huomioimaan sukupuolen moninaisuuden kuten sen, että osa ihmisistä on muunsukupuolisia, transsukupuolisia, transvestiitteja tai intersukupuolisia.

Jokaisella opiskelijalla on oikeus saada tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaista opetusta, opiskelijan ohjausta sekä oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvointia edistää moninaisuuden tunnistaminen oppilaitoksessa ja se tulee nähdä voimavarana. Opetus oppilaitoksessa on sukupuolitietoista.

REDUssa sukupuolen moninaisuutta huomioidaan seuraavilla tavoilla:

- Kehitämme oppimisympäristöjä kaikkien sukupuolten kannalta turvallisemmaksi.
- Käytämme sukupuolivähemmistöihin kuuluvien käyttämiä termejä.
- Kehitämme sukupuolen moninaisuuden käsittelyä opetuksessa ja oppimateriaaleissa.
- Puhuttelemme opiskelijoita ja henkilöstöä ilman oletuksia sukupuolesta ja sillä nimellä, jota toivotaan itsestä käytettävän.
- Tarkistamme, onko sukupuolittuneiden tilojen (esim. WC:t, pukuhuoneet) lisäksi käytettävissä myös sukupuolineutraaleja tiloja.
- Luomme käytäntöjä, joilla ennaltaehkäistään sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää esimerkiksi opinto- ja uraohjauksessa, opiskelijavalinnoissa ja opintosuoritusten arvioinnissa.
- Varmistamme riittävän asiantuntemuksen sukupuolen moninaisuudesta opiskeluhuollossa.
- Varmistamme mahdollisuuden muuttaa tutkintotodistusten nimi- ja sukupuolimerkinnot jälkikäteen.
- Varmistamme nimeä ja sukupuolta koskevien rekisterimerkintöjen muuttamisen mahdollisuuden oppilaitoksen käyttämissä henkilörekistereissä ja tietovarannoissa.

REDUssa puututaan syrjintään. Järjestyssääntörikkomusten menettelyohjeisiin on asiasta kirjattu seuraavaa:

- Syrjintään suhtaudutaan kielteisesti. Mitään tällaista toimintaa ei sallita! Opiskelun alussa oma-ohjaaja käy läpi kohta kohdalta oppilaitoksen järjestyssäännöt. Tässä yhteydessä tuodaan erityisesti esille se, ettei oppilaitoksessa sallita minkäänlaista syrjintää tai häirintää. Lisäksi kerrotaan, miten tulee toimia, jos havaitsee kiusaamista, syrjintää tai seksuaalista häirintää tai joutuu itse sellaisen kohteeksi.

- Henkilökunnan tehtävä on aina puuttua havaittuihin tai tietoon tulleisiin syrjinnän tapauksiin. Ammatillisen koulutuksen opiskelijoilta kysytään opiskelijapalautekyselyssä myös anonyymisti, onko kokenut syrjintää. Opiskelijapalautekyselyn tulokset käsitellään tutkinnoittain ja toimialoittain. Lisäksi omaohjaajan, opinto-ohjaajan on säännöllisesti kysyttävä osana ohjauskeskusteluja, onko opiskelija kokenut syrjintää tai mahdollisesti ollut mukana sellaisessa toiminnassa. Opettajan, ohjaajan tai henkilökuntaan kuuluvan on puututtava havaitsemiinsa tai hänelle ilmoitettuihin syrjintätapauksiin. Havainnot ja ilmiannot viedään lähiesihenkilön tietoon jatkotoimenpiteitä varten.
- Jos edellä mainittuun tekoon syyllistynyt on opiskelija, henkilökuntaan kuuluvan on puututtava välittömästi tilanteeseen ja ilmoitettava asiasta omaohjaajalle sekä toimialapäällikölle. Syrjinnän kohteeksi joutuneelle ja toimintaan syyllistynyt tai syyllistyneille järjestetään erikseen toimialapäällikön yhteinen keskustelutilaisuus, johon kutsutaan myös alaikäisen opiskelijan huoltaja. Keskustelussa selvitetään tilanteeseen johtaneita syitä sekä sovitaan jatkotoimenpiteistä.
- Mikäli syrjinnän ja/tai häirinnän kohteeksi joutunut suostuu, voidaan järjestää myös syyllistyneiden ja kohteeksi joutuneen yhteinen keskustelutilaisuus. Kohteeksi joutunut voi myös tehdä asiasta rikosilmoituksen.
- Myös rasistisesta käytöksestä ja kiusaamiseen, syrjintään tai seksuaaliseen häirintään kiihottamisesta tai yllyttämisestä voidaan antaa kirjallinen varoitus tai tarvittaessa asiasta ilmoitetaan viranomaisille. Mikäli kiusaamiseen, syrjintään tai seksuaaliseen häirintään syyllistynyttä ei pysytty nimeämään, toteutetaan opiskelijaryhmälle ilmapiirikysely. Kyselyn tulokset käsitellään yhdessä ryhmän ja kuraattorin kanssa palautetilaisuudessa ja pyritään selvittämään kiusaamiseen johtaneet tekijät, jonka jälkeen toimitaan em. ohjeiden mukaisesti.
- Opiskelijalle, joka rikkoo järjestyssääntöjä, voidaan antaa kurinpitorangaistus. Opiskelijalle annettavasta kurinpitorangaistuksesta on säädetty Lain ammatillisesta koulutuksesta L531/2017 85§:ssä. Kurinpitorangaistuksia ovat kirjallinen varoitus tai määräaikainen erottaminen. Myös oppivelvollinen opiskelija voidaan erottaa määräaikaisesti, jolloin hän menettää opiskeluoikeuden opiskella oppilaitoksessa tai koulutussopimuksella työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa määräajaksi. Oppivelvollisuus ei kuitenkaan keskeydy tästä, vaan opiskelijalle laaditaan yhdessä hänen ja huoltajan kanssa keskeytyksen ajalle opiskelusuunnitelma. Oppivelvollisen opiskelijan on noudatettava tätä keskeytyksen aikaista opiskelusuunnitelmaa. Mikäli oppivelvollinen ilman perusteltua syytä ei osallistu suunnitelman laadintaa tai laiminlyö suunnitelman noudattamisen, voidaan opiskelija katsoa eronneeksi siten, kuin Oppivelvollisuuslain (L1214/2020) 8 § ja 13 §:ssä on säädetty ja asiasta ilmoitetaan oppivelvollisen opiskelijan asuin-kunnan kuntavalvojalle.
- REDUssa on laadittu erillinen menettelytapaohje ja suunnitelma henkilökunnalle, miten menettellään, kun opiskelija tai vierailija rikkoo järjestyssääntöjä.

2.1 Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilannekartoitus

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kouluterveyskyselyyn vastasi vuonna 2023 yhteensä 502 REDUn opiskelijaa. Vastauksissa on osittain hajontaa toimintayksiköiden sekä tyttöjen ja poikien välillä. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevien kysymysten vastaukset osoittavat, että REDUssa oppimisympäristöissä opiskelijat viihtyvät hyvin keskenään ja opiskeluilmapiiri on hyvä. Kokemukset opettajan välittävästä ja yhdenvertaisesta kohtelusta ovat myös lähes valtakunnallisella tasolla, joskin vastauksissa näkyy ero tyttöjen ja poikien välillä. Koulukiusaamista ilmenee nimittelynä, nolaamisena, ulkopuolelle jättämisenä sekä ilmeillä ja eleillä. Masennusoireilu ja mielenterveyden haasteet näyttävät REDUn tuloksissa, kuten valtakunnallisissa tuloksissa. Vastauksista ilmenee, että REDUssa tytöt kokevat seksuaalista ahdistelua ja häirintää. Avun ja tuen saaminen omaan hyvinvointiin on kuitenkin valtakunnallisia tuloksia paremmat. Opiskelijahuollon palveluihin hakeudutaan myös aktiivisesti.

REDUssa kiinnitetään erityistä huomiota kiusaamisen 0- tavoitteen saavuttamiseen ja yksilön seksuaaliseen loukkaamattomuuteen. Asiasta tulee tiedottaa näkyvästi ja keskustella opiskelijoiden kanssa yhdessä. Jokaiseen ilmi tulleeseen tapaukseen on toimintayksiköissä reagoitava ja esihenkilöiden on ryhdyttävä järjestyssääntöjen menettelyohjeiden mukaisiin toimenpiteisiin.

2.2 Ammatillisen koulutuksen opiskelijapalautte

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksenjärjestäjä kerää opiskelijoilta aloituspalautteen ja päätöspalautteen. Palautetietoa kerätään ja käsitellään toimialoilla, toimintayksiköissä, laadunhallinnan työryhmässä, kuntayhtymän johtoryhmässä, opiskelijahuollon ohjausryhmässä, opiskelijakunnan hallituksessa ja opiskelijaraadeissa.

Opiskelijoiden hyvinvointiin liittyviä asioita käsitellään osana opiskelijoiden henkilökohtaistamiskeskusteluja. Vuoropuhelua koulun arjesta käydään säännöllisesti opiskelijan omaohjaajan, opettajan, opinto-ohjaajan ja erityisopettajan kanssa.

3 TOIMENPITEET JA OHJEISTUS VUOSILLE 2024–2027

Lain mukaan toiminnallisessa tasa-arvosuunnitelmassa erityistä huomiota tulee kiinnittää tasa-arvon toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa sekä toimenpiteisiin, joilla pyritään seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän sekä sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Edellä mainittuihin painopistealueisiin kiinnitetään erityistä huomiota laadittaessa/ päivitettäessä ko. toimenpiteisiin prosesseja ja suunnitelmia.

REDUssa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein ja tarvittaessa useammin. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetuksen toteuttamissuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa. Tämän lisäksi osallistumme THL kouluterveyskyselyyn ja analysoimme tuloksia toimintayksiköittäin peilaten REDUn kokonaistuloksia valtakunnallisiin tuloksiin. Opiskelija- ja asiakaspalauttejärjestelmät ovat osa laadunhallintaa ja laadun kehittämistyötä. Toimintamme laadunhallinnassa ja palautteiden käsittelyssä on vakiintunutta.

Vastuullisuuden asiat tulevat keskeisimmäksi. Tavoitteena on häirintävapaat ja eettiset toimintatavat oppimisympäristöissä ja opiskeluun liittyvissä kohtaamisissa, sekä SOME-häirinnän ennaltaehkäisy eli hyvät somekulttuuritaidot opiskelijayhteisöissä. Vuonna 2025 opiskelijoilla on käytössä kanavat/kanavat, joissa he voivat ilmoittaa epäasiallisesta käyttäytymisestä tai muista epäkohdista, jotka liittyvät eettiseen, yhdenvertaiseen, tasa-arvoiseen ja kokonaisvastuulliseen ihmisarvoa kunnioittavaan käyttäytymiseen, kohtaamiseen ja toimintaan.

4 SUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN JA SISÄLLÖSTÄ TIEDOTTAMINEN

REDUn esihenkilöiden vastuulla on huolehtia siitä, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedotetaan opiskelijoita sekä henkilöstöä. Suunnitelma ja sen sisältö käsitellään mm. toimialakokouksissa, toimintayksiköiden moniammatillisissa opiskeluhuoltoryhmissä, sekä opiskelijapalvelujen henkilöstökokouksissa.

Suunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja suunnitelman toteutumista seurataan ja päivitetään opiskelija-, huoltaja- ja henkilöstöpalautteiden ja toiminnan kautta saadun palautteen perusteella.

**”Ei se, miltä me näytämme,
eikä se, mitä me aikaan saamme,
merkitse sen rinnalla mitään,
mitä me olemme toinen toisillemme.”**

Lainsäädäntöä

- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986
- Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014
- Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013
- Lukion 629/1998 ja ammatillisen koulutuksen laki 531/2017
- Terveystieteidenhoitolaki ja siihen liittyvät asetukset 1326/2010
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015
- Nuorisolaki 1285/2016
- Lastensuojelulaissa säädetyt velvoitteet 417/2007
- Työturvallisuuslaki 738/2002
- Lisäksi julkisuuslaki, henkilötietolaki, sähköisen viestinnän tietosuojalaki, tietosuojalaki

Lähteet mm.

- Ammatillisen koulutuksen pääsy-/soveltuvuuskokeet yhteishaussa mukaan lukien harkinnanvarainen haku ja jatkuvassa haussa Lapin koulutuskeskus REDUssa/Santasport Lapin Urheiluopistossa.
- REDUn järjestyssäännöt ja menettelyohjeet järjestysääntörikkomuksissa -ohje.
- Tutkintokohtaisten kielitaitovaatimusten käyttöönotto maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskelijavalinnoissa.
- Mukana! Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyö toisella asteella, Satu Honkala, Miko Lempinen, Katriina Nousiainen, Hanna Onwen-Huma, Aija Salo, Riikka Vacker, 2019, Oppaat ja käsikirjat 2019:4a.
[Mukana! Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö toisella asteella | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- KAIKKIEN KASVOJEN KUNTA, Opas yhdenvertaisuuden edistämiseen kunnan toiminnassa © Suomen Kuntaliitto, Helsinki 2019.
[Kaikkien kasvojen kunta. Opas yhdenvertaisuuden edistämiseen kunnan toiminnassa | Kuntaliitto.fi](#)
- Rauhan kasvatusinstituutin Koulu vailla vertaa! -opas yhdenvertaisuuden edistämiseen
<https://rauhankasvatus.fi/koulu-vailla-vertaa/>
- Tilaa moninaisuudelle! Opas seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuden edistämiseen.
[HLBTI-opas+viranomaisille.pdf \(yhdenvertaisuus.fi\)](#)